

C288 – CUL33

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

19 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het principe van de intra-Belgische rotatie in de aanduiding van een Belgische stad als Europese Culturele Hoofdstad	1
Vraag om uitleg van de heer Hans Schoofs tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijkheden van het beoefenen van rallycross	3
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de 1 euromaatregel van het Cultureel- erfgoeddecreet	4

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het principe van de intra-Belgische rotatie in de aanduiding van een Belgische stad als Europese Culturele Hoofdstad

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Anciaux.

De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Mijnheer de minister, ik heb u een tijdje geleden al een aantal vragen gesteld over Mechelen als Europese Culturele Hoofdstad. Intussen is er al een en ander gebeurd. Door allerlei procedures is deze vraag al een beetje oud nieuws geworden, maar ik zou toch graag een officieel antwoord krijgen.

De stad Mechelen heeft zich kandidaat gesteld als Culturele Hoofdstad van Europa in 2015. Ze hebben een coördinator aangesteld die allerlei projecten met elkaar moet verbinden en het Mechelse dossier zo stevig mogelijk moet uitbouwen.

Maar Mechelen is natuurlijk niet de enige kandidaat. Ik heb u op 17 april een aantal vragen gesteld betreffende de steun die de Vlaamse Regering zou geven aan de Vlaamse kandidaat of kandidaten voor de titel van Culturele Hoofdstad 2015. Ik vreesde immers dat er belangrijke kapers op de kust waren, in de figuur van PS-voorzitter Elio Di Rupo en zijn stad Bergen, die eveneens kandidaat zijn.

In uw antwoord hebt u toen gezegd dat u elke Vlaamse stad die zijn kandidatuur stelde, zou steunen en dat u hoopte dat er maar één Vlaams dossier zou worden ingediend, zodat die steun maximaal kon zijn. Voor u speelde bij de beoordeling door de jury enkel de sterkte van het dossier. U zou erop toezien dat de Vlaamse juryleden voldoende bekwaam zouden zijn om de Vlaamse stad of steden te verdedigen.

Ik was uiteraard zeer tevreden met dat antwoord, maar tot mijn grote verbazing en tot de verbazing van velen werd dit zuiver culturele gegeven, dat al jaren een Vlaamse aangelegenheid is, plots een federaal potje communautair getwist toen premier Leterme zich uitsprak voor een inter-Belgische rotatie. Hij liet in niet mis te verstane bewoordingen optekenen dat de vorige Culturele Hoofdstad een Vlaamse stad was, en dat het

tijd werd voor een Waalse stad, met andere woorden Bergen. De premier heeft daar mijns inziens een kans laten liggen om zijn mond te houden, maar goed.

Dit uithollen van de bevoegdheid van de jury om de stad met het beste dossier uit te kiezen, werd door minister Van Mechelen “het uitvinden van een cultureel wafelijzerprincipe” genoemd. Ook wij vinden dat onaanvaardbaar.

Mijnheer de minister, wat is de visie van de Vlaamse Regering op het uitgangspunt van de premier? Deelt de Vlaamse Regering de mening van minister Van Mechelen dat een inter-Belgisch rotatieprincipe geen aanvaardbare benadering is? Wat is de visie van de Vlaamse Regering ter zake? Welke beleidsstappen gaat en/of kunt u ter zake zetten?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Creyelman, u had deze vraag tot minister-president Peeters gericht, maar in onderling overleg met de minister-president zal ik het antwoord geven, omdat het onderwerp van deze vraag volledig binnen mijn bevoegdheid valt en ik ook al eerder op uw vraag over de Europese Cultuur Hoofdsteden een antwoord heb gegeven.

Toegegeven, collega's, ook ik keek verbaasd op toen premier Yves Leterme op een mooie ochtend in mei via de radio zijn voorkeur uitsprak voor Bergen als Europese Culturele Hoofdstad in 2015. Wellicht had een teletijdmachine Yves Leterme terug in zijn rol als Vlaams minister-president geplaatst, want de beslissing over het bepalen van één kandidaat-cultuurhoofdstad van Europa behoort toe aan de gemeenschappen.

Misschien heeft de premier zich laten leiden door een wat fout begrepen en onbestaand mechanisme waarbij er om beurten een Vlaamse, Waalse of Brusselse stad zou worden aangewezen. Het verleden bewijst dat dit mechanisme niet bestond, want het waren achtereenvolgens Antwerpen, Brussel en Brugge die deze titel verwierven. Ik kan u verzekeren dat een dergelijke afspraak ook nu niet werd gemaakt.

Graag herneem ik een aantal elementen die belangrijk zijn bij het proces dat leidt naar één kandidatuur. De procedure voor de selectie van een stad is duidelijk. Ten laatste in 2009 stelt de Europese Commissie een jury samen per land. Die jury stelt per land één stad voor. Er kan dus maar één stad worden aangeduid. Uiteraard zijn en blijven allerlei samenwerkingsverbanden met andere steden of regio's mogelijk, maar een dubbele kandidatuur kan niet.

De jury is samengesteld uit dertien personen, waarvan zeven internationale, niet-Belgische leden en zes leden uit België. De juryleden uit België worden inderdaad gekozen door de gemeenschappen, waarbij de volgende verdeelsleutel wordt gehanteerd: drie leden die worden aangeduid door mezelf, als Vlaams minister van Cultuur, en drie leden vanuit de Franse Gemeenschap, met aandacht voor de Duitstalige Gemeenschap.

De Vlaamse Regering maakte ondertussen een keuze voor haar drie experts. Het gaat om de heer Stefaan De Ruyck, directeur van het Kunstencentrum Vooruit, met een bijzondere ervaring in de kunstensector, en overigens ook mijn gewezen kabinetschef, mevrouw Ann Demeulemeester, voorzitter van de vzw Verenigde Verenigingen, de koepelorganisatie voor het hele Vlaamse middenveld en als dusdanig erg ervaren met de sociaal-culturele elementen binnen het cultuurbeleid, en de heer Marc Jacobs, directeur van FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, eveneens hoogleraar erfgoed en internationaal expert en expert bij UNESCO.

We hebben dus drie mensen gekozen uit de drie grote domeinen van het culturele leven: de kunsten, het sociaal-culturele en het erfgoed. Ik weet dat er nog heel wat andere zijn, maar laat ons zeggen dat dat de drie grote koepels zijn. Bovendien gaat het over mensen die niet in hokjes denken en met de beide voeten op de grond staan: dat kan ik u verzekeren.

Deze keuze hield rekening met de brede invulling van het begrip 'cultuur' die in de Vlaamse context wordt gehanteerd. Tegelijk speelt die diversiteit ook in op onze wens om van een cultuurhoofdstad ook een kruispunt van kunsten, sociaal-cultureel werk en erfgoed te maken. Daarnaast zijn deze experts sterk vertrouwd met een stedelijke cultuurdynamiek. Ze beschikken over ervaring met betrekking tot de wijze waarop stadsbesturen, dus stedelijke administraties, dergelijke grote en complexe projecten voorbereiden en uitvoeren. Ze hebben eveneens kennis van de instrumenten en de werkingscultuur van stedelijke administraties, hun lokale netwerken en mogelijke partners. Daarnaast zijn ze ook vertrouwd met de organisatorische, financiële, personeels- en communicatieve aspecten van grootschalige evenementen. Met andere woorden: ze zijn ook in staat om de concrete en praktijkbasis van het dossier te lezen en te interpreteren.

Daarnaast beschikken deze juryleden over kennis van en vertrouwdheid met de Franse Gemeenschap in het algemeen en het cultuurbeleid in het bijzonder. Hun individuele communicatieve en groepsdynamische vaardigheden zijn sterk. Ze zullen zich ongetwijfeld optimaal kunnen uiten in de context van een dergelijke jury. Aanvullend wil ik hen nog in het bijzonder opmerkzaam maken op de volgende specifieke aandachtspunten die we naar voren hebben geschoven. Er zijn de participatieve mogelijkheden van een dergelijk evenement. Er is het betrekken van bijzondere doelgroepen en het vermijden of net slechten

van participatiedrempels. Het mag immers geen louter elitaire aangelegenheid zijn. Het moet hoogstaand zijn, maar niet elitair. Ook moet er sprake zijn van een grote gevoeligheid voor de combinaties van kunsten enerzijds en sociaal-cultureel werk anderzijds, van sterke nichewerkingen enerzijds en bredepublieksinitiatieven anderzijds, van ervaring met internationale projecten en van vertrouwdheid met Europese culturele organisaties en cultuurcommunicatie.

Het secretariaat voor deze kandidatuurstelling zal van Vlaamse zijde worden begeleid door mevrouw Christine Claus, secretaris-generaal van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media en door de heer Koen Verlaeckt, secretaris-generaal van het Departement Internationaal Vlaanderen. Via hen kunnen die departementen vanzelfsprekend logistieke steun geven.

Ik wil herbevestigen dat de keuzemogelijkheden van de jury helemaal open worden gelaten. Het is in deze procedure toch vooral en in de eerste plaats de kwaliteit van de dossiers die zal en moet spelen. We geven daarom aan de jury alle vertrouwen om die selectie te maken. Ik wil hen daarbij volledig de ruimte laten om, met inzet van al hun competenties, gezamenlijk tot een keuze te komen. Hierbij hoop ik dat de stad wordt geselecteerd die het meest krachtige, uitdagende en hoopvolle project indiende. Ik durf daarbij te veronderstellen dat het geselecteerde dossier in het bijzonder oog zal hebben voor samenwerkingsverbanden, ook tussen de gemeenschappen. De verklaringen van premier Leterme zullen de jury niet beïnvloeden. Daarvoor zijn die mensen te autonoom en te onafhankelijk. Ik zal u graag op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen met betrekking tot deze selectie.

Ondertussen weet ik ook dat er op het terrein gesprekken zijn tussen diverse steden om sowieso samenwerkingsverbanden te realiseren, maar hoe dan ook zal de jury één stad kiezen. Het is dan maar te hopen dat er dan met andere steden samenwerkingsverbanden worden opgezet.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Mijnheer de minister, ik dank u voor de duidelijke uitleg. Ik denk wel dat de mensen die u zult aanduiden als jurylid over voldoende vakbekwaamheid en inlevingsvermogen beschikken om dit alles tot een goed einde te brengen. Het verheugt me ook dat de Vlaamse Regering toch de Belgische premier terechtwijst en het rotatieprincipe afwijst. We hopen natuurlijk dat er geen andere machten achter de schermen een rol spelen die Bergen zullen bevooruden. Daar zijn we natuurlijk nooit zeker van. We hopen alleen dat dat niet zal gebeuren, en dat er ter zake geen afspraken worden gemaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Hans Schoofs tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijkheden van het beoefenen van rallycross

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, mijn vraag gaat over rallycross, een kleine broer in de motorsport, maar misschien wel een van de actieve motorsporten. Vlaamse beoefenaars van rallycross hebben in het verleden knappe prestaties geleverd. Het is een vrij jonge sport, die toch een hoge vlucht heeft gekend, ook in Vlaanderen.

Er zijn maar twee plaatsen in Vlaanderen waar rallycross kan worden beoefend, namelijk in Arendonk en in Maasmechelen. Mijnheer de minister, eerder heb ik u al gevraagd hoe de zaken stonden met betrekking tot het beoefenen van de motorsport in het algemeen. Daar is immers nogal wat zonevremde inplanting mee gemoeid. Ik denk dat een regularisatie zich opdringt. Bilaterale gesprekken tussen uzelf en minister Van Mechelen zouden heel wat zoden aan de dijk kunnen brengen voor de motorsport in het algemeen. U ging er toen prat op voor het einde van de zittingsperiode, in elke provincie, legaal en permanent een centrale plaats voor de motorsport te zullen kunnen verwezenlijken. Ik juich dat toe. Een van de rallycrosssterreinen bevindt zich dus in Arendonk, in de provincie Antwerpen.

Voor de provincie Antwerpen waren nog drie terreinen in de running: Brecht, Westerlo en Balen. Ik ken die terreinen een beetje. Ik heb trouwens met de mensen van Brecht en Balen gesproken. Een rallycross vergt een bijzondere infrastructuur, die niet geschikt is om andere motorsporten te beoefenen. Het terrein in Arendonk wordt met sluiting bedreigd. Het bevindt zich in een natuurgebied. In het verleden zijn al een aantal initiatieven genomen, en dat leverde een resultaat op dat gedeeltelijk gunstig is. Wel is het zo dat de afgeleverde vergunningen tijdelijk zijn. Het terrein bevindt zich deels in natuurgebied, deels in landbouwgebied. Een regularisatie dringt zich op om zo het terrein veilig te stellen voor het beoefenen van rallycross.

Tussen de indiening van mijn vraag en vandaag hebben de mensen van het lokale bestuur van Arendonk nog een initiatief genomen. Ze hebben nog een sprankeltje hoop om alle beleidsverantwoordelijken op een lijn te krijgen. Mijn vragen zijn vrij duidelijk. Komt Arendonk nog in aanmerking als legaal motorsportterrein, en dan specifiek voor rallycross? Zo niet, hoe zult u ervoor zorgen dat het aantal terreinen in Vlaanderen waar rallycross kan worden beoefend, hetzelfde blijft? Zijn er andere terreinen die eventueel wel in aanmerking komen voor het beoefenen van rallycross?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik moet toegeven dat rallycross een zeer specifieke problematiek met zich meebrengt. Enkele jaren geleden was ik me daar niet van bewust. Op een bepaald moment dachten we dat we in Antwerpen een oplossing hadden gevonden: in Brecht, Westerlo en Balen. Het klopt echter dat geen van deze drie terreinen geschikt is voor rallycross, want als ik me niet vergis, beschikken ze niet over een asfaltstrook.

De omloop voor rallycross in Arendonk is gedeeltelijk zonevremd gelegen. De omloop ligt voor ongeveer 30 procent in natuurgebied. Het grootste gedeelte ligt in een gebied voor dagrecreatie. Sinds geruime tijd is er nog slechts een milieuvergunning voor het gedeelte van de omloop dat in recreatiegebied ligt. Deze vergunning verstrijkt in 2009. Er werd inmiddels een nieuwe vergunning aangevraagd. De procedure is lopende. De ingekorte omloop, een gevolg van de beperkte milieuvergunning, zorgt voor tal van sporttechnische problemen: er kan niet meer worden voldaan aan de normen voor het organiseren van internationale wedstrijden. De bochten zijn nu zeer scherp, zodat vaak schade aan de voertuigen wordt veroorzaakt. Gezien de ruimtelijke problemen werd dit dossier niet meer onderzocht.

De gemeente had indertijd het BPA Schotelven opge maakt. Dit BPA werd vernietigd door de Raad van State, omdat de motivering onvoldoende was. De gemeente kon in principe de procedure terug opstarten, maar heeft dat niet gedaan. Er werd van uitgegaan dat voor de rallycross een oplossing zou worden gevonden op de andere locaties voor gemotoriseerde sporten in de provincie Antwerpen: Brecht, Balen en Westerlo. Op geen enkele van deze drie omlopen is echter rallycross mogelijk.

Het is bijgevolg aangewezen het dossier over rallycross in Arendonk opnieuw te bekijken. Er zijn zowel door mijn kabinet als door Bloso reeds eind april contacten gelegd. Op 16 juni 2008 was er een eerste overlegvergadering met de gemeente Arendonk, de sportdienst van de provincie Antwerpen, de huidige exploitant en Bloso. Op die vergadering bleek dat zowel de provincie als de gemeente bereid zijn om planologische initiatieven te nemen, op voorwaarde dat er voldoende kans op slagen is. Mijn medewerkers zullen eerstdaags dan ook contact opnemen met zowel het kabinet van minister Van Mechelen voor de ruimtelijke aspecten als met het kabinet van minister Crevits voor de milieuaspecten.

Andere potentiële locaties voor rallycross zijn momenteel niet gekend, maar ook bij het onderzoek naar nieuwe locaties voor gemotoriseerde sporten in Vlaanderen streven wij nog steeds naar een zo groot mogelijke graad van multifunctioneel gebruik. Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoorden van begin mei 2008 op de

vragen van de heren De Clerck en Decaluwe over de motorcrossterreinen. Ik neem deze zaak in elk geval ernstig. U hebt een punt. Op dit ogenblik is er geen wiseloplossing in zicht. Maar eigenlijk ben ik hoopvol, want de gemeente en de provincie willen de procedure opnieuw opstarten. Het is nu onze taak om met de ministers Van Mechelen en Crevits na te gaan of er mogelijkheden zijn. Zodra we de gemeente en de provincie duidelijk hebben gemaakt dat we daar achter staan, zal de procedure worden opgestart.

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Ik dank de minister voor het feit dat hij het probleem erkent. Het lijkt me belangrijk dat iemand op Vlaams niveau het stuur vasthoudt. Ik heb begrepen dat de lokale schepen van Sport de nodige initiatieven onderneemt. Het is evenwel belangrijk dat mensen uit sportmiddens, uw kabinet en uw administratie met ruimtelijke ordening overleggen. Ik zal zelf niet nalaten om minister Van Mechelen daarover te interpellieren. Ik hoop dat ook vanuit het sportmilieu belang wordt gehecht aan een doorbraak in dit dossier en dat u de nodige stappen zet en initiatieven neemt.

Ik wil van deze vraag om uitleg gebruik maken om te informeren naar de rest van de procedures die u hebt opgestart om de provinciale inplantingspunten te realiseren. Ik weet bijvoorbeeld dat in West-Vlaanderen een mogelijkheid was om een tijdelijk terrein voor motorsport in te richten achter de haven van Zeebrugge. Is er op dat vlak nog enige evolutie in het dossier? Kunt u een stand van zaken geven?

De voorzitter: Mijnheer Schoofs, het staat de minister natuurlijk vrij om te antwoorden. Twee weken geleden werd in deze commissie echter al een antwoord verstrekt over deze problematiek.

Minister Bert Anciaux: Het is hoe dan ook mijn bedoeling om nog voor het reces met een eerste nota naar de regering te stappen, waarin minsten een inventaris van het probleem en een lijst van mogelijke locaties is opgenomen. U zult wel begrijpen dat ik daar niet veel uitspraken over wil doen.

Ik zal ook niet beweren dat we de zaak voor het reces zullen rond krijgen. De legislatuur duurt nog een jaar. We kunnen niet zeggen dat de verkenningronde helemaal achter de rug is. Er zijn echter wel al heel wat overlegvergaderingen geweest met alle mogelijke partners. De mogelijkheid waar u naar verwijst, is een van de pistes die we grondig hebben onderzocht. Het is nog altijd de bedoeling dat er een verslag wordt opgemaakt voor de zomer. Het kan dat het om een non-paper gaat of om een officiële agendering. Ik ga er niet van uit dat er al onmiddellijk conclusies aan worden verbonden. Dat zal voor iets later zijn.

Wat Zeebrugge betreft, wordt morgen op het kabinet van minister Van Mechelen een eerste bespreking gehouden over het GRUP (gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan) en de afbakening van de haven. Het is binnen dat afbakeningsproces dat de motorcross wordt opgenomen.

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Dat zal de sector verheugen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de 1 euromaatregel van het Cultureel-erfgoeddecreet

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben al een paar keer een discussie gevoerd over deze maatregel. Een tijdje geleden is het decreet goedgekeurd. Een van de verrassende nieuwigheden was de invoering van de 1 euromaatregel. We hebben steeds gezegd dat we dit op zich een goede maatregel vinden. Wel hebben we bedenkingen over de manier waarop ze werd ingevoerd. Een prijzenpolitiek moet eigenlijk het sluitstuk zijn van een beleid en niet het begin. Ik heb de maatregel omschreven als één dag glorie en drie maanden miserie om de regeling uit te voeren.

Minister Bert Anciaux: Die drie maanden zijn gisteren verstreken. *(Gelach)*

De heer Jos Stassen: Het is wel belangrijk duidelijkheid te verkrijgen over de maatregel. Op zich is het een goede zaak dat -26-jarigen voor 1 euro de musea mogen bezoeken. De vraag is natuurlijk over welke musea het gaat. Voor beleidsmakers is dat vrij duidelijk. Voor consumenten-bezoekers is het vaak minder duidelijk waarom één museum onder de 1 euromaatregel valt en een ander niet.

Een ander punt is natuurlijk hoe de hele compensatieregeling moet worden uitgevoerd door de musea die meedoen met de 1 euromaatregel. Er werd gezegd dat de regeling de musea geen euro zou kosten. Dat betekent dat opgetekend zal moeten worden hoeveel bezoekers jonger dan 26 jaar naar het betrokken museum gaan. Ik heb me laten vertellen dat de meeste betrokken musea iets doen voor minderjarigen. De maatregel geldt voor jongeren tot en met 25 jaar. Er is niet altijd een goede registratie. Musea kunnen eigenlijk niet

zeggen over hoeveel bezoekers het ongeveer gaat. Het is dan ook zeer moeilijk in te schatten wat de budgettaire consequenties zouden kunnen zijn. De musea zullen zich natuurlijk instellen om voor die registratie te zorgen en de gegevens door te geven.

Mijnheer de minister, ik heb me laten vertellen dat de maatregel geregeld moet worden via een beheersovereenkomst met de betrokken musea. Aangezien de beheersovereenkomsten ten vroegste vanaf 2009 worden herzien, verlengd of aangepast en de maatregel zou ingaan vanaf 1 juli, is de vraag hoe die periode van zes maanden overbrugd moet worden. U hebt regelmatig een discussie gevoerd met de Inspectie van Financiën, die pas haar goedkeuring wil geven als alles heel duidelijk is. Aangezien er nog geen beheersovereenkomsten zijn in de periode van 1 juli 2008 tot het einde van dit jaar, en ervan uitgaande dat alle nieuwe beheersovereenkomsten op 1 januari 2009 ingaan voor de betrokken musea, is er in die periode misschien wel een probleem om het allemaal geregeld te krijgen.

Er wordt de musea ook gevraagd om de bezoekersaantallen en dergelijke systematisch bij te houden. De meeste musea doen dat wel, maar voor de leeftijdscategorie tot en met 25 jaar gebeurt dat niet overal. Dat geeft een aantal onduidelijkheden.

Mijnheer de minister, op welke manier zal de compensatieregeling voor de 1 euromaatregel formeel worden vastgelegd voor de periode van 1 juli tot 31 december 2008? Welke formule wordt hiervoor gebruikt?

Hoe wordt ervoor gezorgd dat de compensatieregeling met de musea juridisch waterdicht is en dat er geen obstakels kunnen ontstaan met betrekking tot de financiële en budgettaire controle? Kunt u er garant voor staan dat de overeenkomst over de compensatie geen mogelijke nadelen inhoudt voor de betrokken musea? Hoe kan dat geregeld worden voor 1 juli?

Wat is de stand van zaken in verband met het meetinstrument om het effect van de maatregel na te gaan? Er wordt gezegd dat men nu geen zicht heeft op de -26-jarigen. Er blijkt geen echte nulmeting te zijn. Hoe gaat u dat dan naast de nieuwe gegevens leggen die worden gemeten op basis van de nieuwe maatregel? Komt er een geüniformiseerde aanpak? Zal er een nulmeting kunnen gebeuren voor heel de doelgroep? Ik heb het dus over de 18- tot 25-jarigen, want de -18-jarigen werden wel opgetekend.

Zullen musea ook gecompenseerd worden voor de extra administratieve inspanningen die ze moeten leveren voor de registratie van de bezoekers? Vandaag gebeurt dat nog niet. Ik denk dat er wel een aantal extra zaken moeten komen. Misschien is dat binnen afzienbare tijd normaal, maar nu is het iets nieuws.

Zullen alle musea – de erkende musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau en de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap – een compensatie ontvangen voor de invoering van de 1 euromaatregel? Een aantal musea hebben al aangekondigd dat ze zullen instappen, onder meer het museum in Diksmuide. Als de maatregel wordt ingevoerd, zal dat met de nodige financiële smeer moeten worden uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vraagstelling van de heer Stassen is helder en duidelijk. Ik wens mij erbij aan te sluiten.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Stassen vraagt naar een stand van zaken betreffende de invoering van de 1 euromaatregel. Die gaat inderdaad van start vanaf 1 juli 2008.

Ik kan u onmiddellijk gerust stellen, mijnheer Stassen. Het traject voor de invoering zit op schema. Alle landelijke erkende musea zijn bereid om mee te werken, om van deze maatregel ook een echt succes te maken. De maatregel zal gelanceerd worden met een wervende communicatiecampagne naar en met de betrokken doelgroepen. Ze wordt gecoördineerd door AmuseeVous, in overleg met de betrokken musea en met medewerking van andere gespecialiseerde actoren als CJP, CultuurNet – met Vlieg – enzovoort. Ook met de Gezinsbond en met het onderwijstijdschrift Klasse zijn er contacten. AmuseeVous slaagde er tevens in tal van andere mediapartners warm te maken voor de campagne.

Mijnheer Stassen, u vroeg naar de wijze waarop de compensatieregeling voor de tweede helft van 2008 formeel wordt vastgelegd met de musea. De deelnemende musea maakten een kostenberekening bekend van de invoering van de maatregel, zowel voor de tweede helft van 2008 als voor de periode daarna. Die berekening werd gecontroleerd en vergeleken met de berekening van het agentschap Kunsten en Erfgoed die de IVA eind 2007 maakte. Waar nodig werden de berekeningen met de musea verder afgestemd.

Op basis van alle beschikbare informatie werd een compensatievoorstel opgesteld dat begin mei aan de musea ter goedkeuring werd voorgelegd. De musea geven dus zelf hun fiat voor het compensatiebedrag. Op basis van dat overeengekomen compensatievoorstel konden de betrokken musea een subsidieaanvraag voor de inkomstenderving voor de tweede jaarhelft van 2008 indienen. De laatste twee ondertekende subsidieaanvragen, voor de landelijke erkende Antwerpse musea en het openluchtmuseum Bokrijk, kwamen dinsdag 17 juni binnen.

Op basis van die aanvragen worden de subsidiebesluiten met de compensatieregelingen voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en aan de Vlaamse Regering. Ik verwacht dat dit in elk geval nog voor het zomerreces kan gebeuren.

U vroeg ook naar juridische garanties voor de budgettaire en financiële controle, garanties dat de maatregel de musea geen nadeel zal berokkenen en garanties dat alle formele regelingen tegen 1 juli rond zijn. De maatregel en de procedure, zoals zojuist toegelicht, werden besproken met juristen en begrotingsdeskundigen van mijn departement. In deze procedure zijn alle wettelijk noodzakelijke stappen voorzien. Het afronden van de procedure kan in de komende weken – in ieder geval voor het reces – worden afgerond met de agendering op de regering. Dat kon niet eerder, aangezien de laatste musea pas deze week hun subsidieaanvraag indienden.

De subsidie zal worden uitbetaald in een voorschot van 80 percent en een saldo van 20 percent. Voor de uitbetaling van het saldo van 20 percent moeten musea het bewijs leveren dat ze voor de bedoelde doelgroep de maximale toegangsprijs van 1 euro hebben gehanteerd. Dat kan via drukwerk, de website enzovoort. Deze werkwijze werd informeel getoetst bij het Rekenhof. Mijnheer Stassen, hiermee meen ik een sluitend antwoord te hebben kunnen bieden op uw bezorgdheid.

Alle musea waar de maatregel vanaf 1 juli van kracht wordt, zullen inderdaad worden gecompenseerd voor hun inkomstenverlies. Zowel in de eerste als in de tweede begrotingscontrole werden daarvoor de nodige middelen vrijgemaakt. Exclusief een communicatiecampagne voor en met jongeren, waarvan de acties in de tijd worden gespreid tot halverwege volgend jaar, zal er na de tweede begrotingscontrole louter ter compensatie van deze 1 euromaatregel 611.000 euro ter beschikking zijn. Ruim 170.000 euro hiervan dient voor het toepassen van de actie binnen een of meer musea in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het saldo volstaat om de compensatie voor de landelijk erkende musea te financieren. Elk meerbezoek genereert bovendien in elk geval nieuwe, bijkomende inkomsten voor de musea. Bij de eerste begrotingscontrole 2008 werden de werkingsmiddelen van de Vlaamse instellingen, het Kasteel van Gaasbeek, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) en het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (MuHKA) reeds gevoelig opgetrokken, onder meer om ook daar de 1 euromaatregel vanaf 1 juli toe te passen.

Voor het toepassen van de maatregel vanaf 1 januari 2009, voor de museale beleidsperiode 2009-2014, zal, zoals in het decreet bepaald, het compensatiebedrag worden opgenomen in de beheersovereenkomst die in het najaar wordt afgesloten. Daar werd al naar verwezen. Om over de omvang van deze compensatie een

definitieve uitspraak te doen, moet evenwel het einde van de indelingsronde van de musea, waarvan de procedure momenteel loopt, worden afgewacht, net als de inschatting van de kostprijs voor eventueel nieuw erkende musea. Uiterlijk op 1 oktober neemt de Vlaamse Regering een beslissing over de indeling van de erkende musea. Uiteraard houd ik bij de begrotingsopmaak 2009 rekening met de vooropgestelde compensatie. Zoals reeds eerder in deze commissie gesteld, zal dat ongeveer van een grootteorde van 1 miljoen euro zijn.

Mijnheer Stassen, u vraagt ten slotte naar het meetinstrument om het effect van de maatregel na te gaan en naar de mogelijkheden van een nulmeting. De geüniformiseerde aanpak bestaat in eerste instantie uit een eenvormige bezoekersregistratie. Aan de deelnemende musea wordt gevraagd de bezoekers op te delen volgens leeftijdscategorieën, volgens soorten bezoeken (individuele of groepsbezoeken) en volgens woonplaats (Vlaanderen/Brussel of daarbuiten). De leeftijdscategorieën vragen in sommige musea een eenvoudige aanpassing aan de reeds bestaande kassasystemen. Het verschil tussen individuele en groepsbezoeken wordt in de meeste gevallen al geregistreerd. De woonplaats blijkt niet zo vanzelfsprekend te registreren. Daarom kunnen de musea die ook bepalen aan de hand van steekproeven.

Op termijn kan een meer doorgedreven uniformisering van de bezoekersregistratie worden nagestreefd, mogelijk door het aanleveren van specifieke soft- en hardware. Hiertoe dringt zich overleg op met Toerisme Vlaanderen, dat net zozeer op zoek is naar mogelijkheden voor een uniforme bezoekersregistratie. In elk geval zal bij de start van de maatregel de administratieve last veroorzaakt door de gevraagde registratie bijzonder beperkt zijn. Het gaat immers enkel over het aanpassen van enkele categorieën in het reeds bestaande kassasysteem. Het lijkt me overigens, los van de 1 euromaatregel, ook vanzelfsprekend dat erkende musea ingedeeld bij het landelijke niveau op een eenduidige manier hun bezoekers kunnen registreren. Maatregelen ter zake drongen zich dus al langer op. De 1 euromaatregel is hier veeleer een aanleiding dan een oorzaak.

Uw vraag over een nulmeting bevestigt dat overigens. Bij gebrek aan een uniforme bezoekersregistratie is een nulmeting immers niet eenvoudig. Voor zijn berekening eind vorig jaar verzamelde het agentschap Kunsten en Erfgoed evenwel gegevens bij de betrokken musea. Die gegevens zullen worden beschouwd als de nulmeting en worden gebruikt om het effect van de maatregel, zoals voorzien tegen 2011, te evalueren. Er werd immers voldoende over overlegd en ze werden voldoende gecontroleerd om als valabel te worden aanvaard. Steekproefsgewijs zullen ook bezoekerscijfers van lokale en regionale musea worden opgevraagd. Ook hier dringt zich, om nog andere redenen

dan de 1 euromaatregel, een uniforme meting op. Dat is sowieso belangrijk en nuttig.

Samenvattend kan dus worden gesteld dat de 1 euromaatregel, zoals vooropgesteld, inderdaad vanaf 1 juli kan van start gaan, dat daarvoor het engagement binnen is van alle musea, dat er voldoende geld voor de compensatie werd vrijgemaakt en dat de uitbetaling van deze compensatie zo vlug mogelijk in gang kan worden gezet. Diegene die daar een groot voorstander van is, namelijk ikzelf, moet oordelen over die subsidies. U begrijpt dat we dat dus positief zullen beoordelen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, stelt u dat de mogelijke juridische problemen worden opgevangen doordat dit deel uitmaakt van een decreet en de verdere uitvoering ervan. U stelt dat voor de periode tot de nieuwe beheersovereenkomst de Inspectie van Financiën en het Rekenhof dat wel zullen goedkeuren. Ik hoop dat dat het geval is en dat het geen problemen met zich zal meebrengen. Soms is men soepel, soms streng. Dat is niet altijd goed in te schatten, maar ik hoop dat u gelijk hebt ter zake.

Voor de periode vanaf volgend jaar, heb ik het goed begrepen dat de 1 euromaatregel in de beheersovereenkomst wordt opgenomen? Maakt de compensatie voor de 1 euromaatregel deel uit van de subsidie die de betrokken musea zullen krijgen?

Minister Bert Anciaux: Voor het jaareinde wordt met al die musea die op 1 oktober worden ingedeeld bij het landelijke niveau, een beheersovereenkomst gemaakt. In die overeenkomst worden de bedragen bepaald die zijn goedgekeurd. Dan gaat het over de meerjarensubsidie plus het compensatiebedrag.

De heer Jos Stassen: Dat is dus een vast bedrag dat de betrokken musea zullen krijgen op basis van hun inschatting van het aantal min-26-jarigen dat de musea zullen bezoeken.

Minister Bert Anciaux: Dat gebeurt op basis van de berekeningen van de musea waar zowel de musea als de administratie hun goedkeuring aan hebben gehecht.

De heer Jos Stassen: Is de periode tot het einde van dit jaar voldoende lang om te kunnen inschatten wat het effect van die maatregel is?

Minister Bert Anciaux: Neen. Het effect van de 1 euromaatregel op de participatie wordt niet alleen gemeten tijdens de laatste zes maanden, maar wel tot in 2011. Dat is dus een zeer goede beoordelingsbasis. Voor de nieuwe beleidsperiode waarvoor een beheersovereenkomst

wordt afgesloten, zullen we over voldoende gegevens beschikken om de impact van de 1 euromaatregel te kunnen inschatten.

De heer Jos Stassen: In het budget dat de musea krijgen, is een bedrag ter compensatie van de gederfde inkomsten opgenomen. Dat bedrag is bepaald op basis van een schatting die al is gemaakt.

Minister Bert Anciaux: Dat is zo. Die schatting is gebeurd op basis van een berekening die het IVA eind 2007 heeft gemaakt, en ook op basis van een aftoetsing met alle landelijke musea die toen dat bedrag hebben beoordeeld. Er zijn daarover een aantal gesprekken gevoerd. De meeste musea hebben dat bedrag onmiddellijk goedgekeurd; een aantal musea hadden opmerkingen. In sommige gevallen is het bedrag opgetrokken, op basis van de gegevens die de musea hebben aangeleverd. Daarover bestaat geen discussie meer.

De heer Jos Stassen: Dat zal geen discussie meer opleveren?

Minister Bert Anciaux: Inderdaad. De evaluatie gaat over de bijkomende impact.

De heer Erik Arckens: U weet dat ik wantrouwig sta tegenover de 1 euromaatregel. Ik hoop dat u alles goed heeft afgebakend, want anders ontstaat een bijzonder vreemde toestand. Als ik u goed heb begrepen, gaat het over een inschatting, op voorhand gemaakt. Het gaat om een voorspelling.

Minister Bert Anciaux: Ik denk dat u zich vergist. Men krijgt geen compensatie voor elke nieuwe jongere die men bereikt, maar wel voor de inkomsten die men vroeger ontving maar nu zal ontberen. De berekeningen zijn gebeurd door de musea en het IVA. Het gaat dus om een compensatie voor een geleden verlies, en niet voor het eventuele verlies dat men binnen tien jaar zou oplopen als die maatregel niet zou zijn genomen. Elke nieuwe jongere betaalt een klein bedrag – 1 euro –, maar voor elke nieuwe jongere wordt geen compensatie – het verschil tussen het vroegere toegangsbedrag en 1 euro – uitgekeerd.

Men zal op dat punt dus geen verlies lijden. Het geleden verlies wordt gecompenseerd; en als men jongeren wint, dan boekt men winst.

De heer Erik Arckens: Ik kom terug op mijn wantrouwen. Ooit heb ik in een interpellatie uiteengezet dat de 1 euromaatregel niet noodzakelijk zal leiden tot een toename van het aantal jeugdige participanten. Die visie staat haaks op uw voluntaristische politiek. Ik wees er toen ook op dat op het ogenblik dat de discussie daarover is gevoerd, de stad Gent de inkomsten voor haar stedelijke musea verhoogde van 2,5 euro

naar 5 euro. Een studie uit Nederland van 2007 wijst uit dat een daling van de toegangsprijzen absoluut niet leidt tot een toename van de participatie. In dat verband had ik het over het begrip “culturele competentie”, en heb ik die stelling uitvoerig gestaafd.

Laten we even veronderstellen dat mijn op feiten gestoeld wantrouwen wordt bewaarheid. Wat zal er dan gebeuren? In dat geval krijgen de musea een surplus voor iets wat in feite niet is gerealiseerd.

Minister Bert Anciaux: De 1 euromaatregel is de eye-catcher van een beleid dat veel meer inhoudt dan dat. Het gaat niet alleen over het verlagen van de toegangsprijs voor jongeren, maar ook over kunsteducatie en het bereiken van jongeren. Als deze maatregel niet het beoogde effect zou hebben – al ben ik er absoluut zeker van dat dit toch het geval zal zijn – dan is het logisch dat het parlement en de regering op basis van de evaluatie van 2011 de beheersovereenkomst met de landelijke musea op dat punt zal wijzigen.

De heer Erik Arckens: De volgende afspraak is dus in 2011.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Als ik het goed heb begrepen, hebben we het over een compensatie voor minderinkomsten ten gevolge van de verlaagde toegangsprijs voor jongeren. Is er evenwel ook iets voorzien om de jongeren waarvan we hopen dat ze massaal naar de musea zullen komen, op te vangen en te begeleiden? Dat zou kunnen dankzij een versterking van de educatieve diensten. Jongeren in een museum krijgen is één zaak. De doelstelling moet echter wel iets ruimer zijn. Ik kan me inbeelden dat de musea voor bijkomende kosten staan indien ze die begeleiding echt ter harte willen nemen.

Minister Bert Anciaux: Die begeleiding zouden ze ook ter harte moeten nemen zonder de 1 euromaatregel. Bij elke maatregel die ertoe leidt dat de musea meer jongeren aantrekken, is er zonder twijfel een extra investering nodig. Daar hebben we ook rekening mee gehouden. We zullen dat ook doen bij de volgende beleidsronde voor deze landelijke musea.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
